VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 154)**
z dnia 9 sierpnia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 154)

9 sierpnia 2019 r.

Komisja Spraw Zagranicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Roberta Tyszkiewicza (PO-KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych (druk nr 3689).

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Wawrzyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, **Sławomir Dębski** dyrektor Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, **Jacek Foks** zastępca dyrektora Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych oraz **Karol Karski** – poseł do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Piotr Babiński** oraz **Zdzisław Janulewicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Jakub Bennewicz** i **Sławomir Osuch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Witam państwa. Mamy kworum, więc możemy zaczynać. Otwieram posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych. Witam panie posłanki i panów posłów. Witam pana ministra Piotra Wawrzyka – podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Witam pana Sławomira Dębskiego – dyrektora Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych oraz pana Jacka Foksa – zastępcę dyrektora PISM.

Doręczony państwu porządek obrad obejmuje jeden punkt – pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, druk nr 3689. Projekt z tego druku skierowany został do naszej Komisji do pierwszego czytania przez Marszałka Sejmu w dniu 18 lipca 2019 r. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie przez wnioskodawcę, pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy oraz debatę w sprawie ogólnych zasad projektu.

Jeżeli nie ma uwag ze strony członków Komisji, a takowych nie słyszę, bardzo proszę przedstawiciela wnioskodawców – pana posła Piotra Pyzika o uzasadnienie projektu z druku nr 3689. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jako przedstawiciel wnioskodawców pragnę przedstawić poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych zawarty w druku nr 3689. Projekt zawarty w tym druku jest propozycją nowelizacji ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych. Proponowana nowelizacja dotyczy zasad tworzenia oraz funkcjonowania zagranicznych i krajowych oddziałów zamiejscowych oraz zagranicznych podmiotów zależnych PISM.

Zgodnie z projektem oddziały zamiejscowe PISM stanowiłyby wyodrębnione jednostki organizacyjne lub komórki organizacyjne PISM, w tym mające siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W rozumieniu proponowanej ustawy podmioty zależne PISM stanowiłyby jednostki organizacyjne mające siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Utworzenie oddziałów zamiejscowych (podmiotów zależnych) będzie wymagało uprzedniej zgody prezesa Rady Ministrów, po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych. Z wnioskiem o wyrażenie zgody na utworzenie oddziałów zamiejscowych (podmiotów zależnych) będzie występował dyrektor instytutu.

Oddziałem zamiejscowym (podmiotem zależnym) będzie kierował dyrektor powoływany i odwoływany przez dyrektora tegoż instytutu. Źródła finansowania lub dofinansowania realizacji zadań PISM, w części realizowanej przez oddziały zamiejscowe (podmioty zależne), określa art. 9 ustawy. Ustawa określa zasady stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych do zamówień publicznych na potrzeby oddziałów zamiejscowych i podmiotów zależnych PISM. Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

W uzasadnieniu czytamy, że potrzeba wyposażenia PISM w dodatkowy instrument realizacji zadań ustawowych, w szczególności dotyczący analityczno-eksperckiego wsparcia najważniejszych organów władzy państwowej RP w zakresie prowadzenia polityki zagranicznej oraz promowania polskiego stanowiska eksperckiego w obrocie międzynarodowego, wynika z aktualnej i niosącej wiele nowych wyzwań sytuacji międzynarodowej oraz obecnych trendów w funkcjonowaniu instytucji o podobnym profilu w innych państwach europejskich. Należy podkreślić, że obecnie szereg instytucji analitycznych działających w obszarze spraw międzynarodowych prowadzi lub jest w trakcie tworzenia swoich biur zagranicznych, co dotyczy m.in. ośrodków z Niemiec, Francji, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii i Czech w Brukseli.

Panie przewodniczący, w tym momencie zakończę swoje wystąpienie. Do kwestii szczegółowych odniosę się w przypadku pytań lub podczas prac nad kolejnymi artykułami. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję panie pośle. Czy pan minister Piotr Wawrzyk chciałby zabrać głos w imieniu resortu? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

W kwestiach ogólnych, nie. Natomiast podczas omawiania poszczególnych przepisów będziemy mieli jedno pytanie do Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Czy pan dyrektor Dębski chciałby zabrać głos w sprawie ogólnych zasad projektu?

Dyrektor Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych Sławomir Dębski:

Jedynie chcę wyrazić wdzięczność paniom i panom posłom za zajęcie się tą sprawą, co umożliwi instytutowi działania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Czy są pytania ze strony państwa posłów? Pan poseł Munyama, bardzo proszę.

Poseł Killion Munyama (PO-KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Projekt jest zasadny w aspekcie posiadania ekspertyz w kontekście międzynarodowym zarówno dla funkcjonowania PISM, jak również ogólnie – dla polityki zagranicznej kraju.

Projekt budzi jednak zastrzeżenia i rodzi dużo pytań. Chciałbym zadać trzy pytania, na które oczekuję odpowiedzi ze strony wnioskodawców i ministerstwa. Projektodawca podkreśla, że obecnie szereg instytucji analitycznych, działających w obszarze spraw międzynarodowych, prowadzi lub jest w trakcie tworzenia swoich biur zagranicznych. Dotyczy to m.in. ośrodków z Niemiec, Francji, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii i Czech (w Brukseli). Pojawia się pytanie, czy na obecnym etapie mamy wzorce (tzw. dobre praktyki) funkcjonowania takich instytucji w obszarze spraw międzynarodowych. Należy zauważyć, że do tej pory finansowanie zadań PISM, a więc bez możliwości tworzenia oddziałów (podmiotów zależnych) poza granicami Polski, było dosyć skromne. Możemy to zaobserwować w projektach budżetów w poprzednich latach (2016–2018). Wynikało to z ograniczeń budżetowych nakładanych na MSZ i było związane ze stosowaniem reguły wydatkowej. Dodatkowo finansowanie opierało się na dotacji z budżetu państwa. Skąd będą pochodziły środki na finansowanie działalności tworzonych oddziałów (podmiotów zależnych)? Nasuwa się pytanie: Dlaczego projektowana ustawa nie ogranicza

się do utworzenia dwóch ośrodków, co wskazano w materiałach wyjaśniających MSZ dotyczących projektu budżetu na 2019 r. i daje możliwość tworzenia oddziałów w bliżej nieokreślonej liczbie? Należałoby doprecyzować planowaną liczbę oddziałów – ile i gdzie.

Uważam, że zanim zaczniemy rozstrzygać o projekcie powinniśmy poznać odpowiedzi na postawione przeze mnie pytania.

Oczywiście pojawia się również pytanie dotyczące terminu wejścia w życie ustawy. Uważam, że dwa tygodnie po ogłoszeniu to zbyt krótki okres. Najlepiej, gdyby ustawa wchodziła w życie od 1 stycznia 2020 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Marek Krząkała.

Poseł Marek Krząkała (PO-KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Mam również parę pytań. Na początku chciałbym powiedzieć, że zgadzam się z posłem sprawozdawcą – z posłem Pyzikiem, że stoimy wobec wielu wyzwań globalnych, również w polityce zagranicznej, a co za tym idzie, trzeba planować naszą politykę zagraniczną z głową i mieć konkretną strategię na przyszłość.

Projekt ustawy mówi tylko o tym, żeby tworzyć oddziały zamiejscowe. Po pierwsze, nie wiemy – ile. Pytał o to przed chwilą pan poseł Killion Munyama. Trzeba mieć jakiś plan na przyszłość. W uzasadnieniu do ustawy nie ma informacji na ten temat, a jak wiadomo idą za tym konkretne pieniądze. Biuro Analiz Sejmowych w jednej z opinii, które otrzymaliśmy, wskazuje, że jest to poważny mankament tego projektu ustawy, tj. brak źródeł finansowania, nie mówiąc o tym, że zgodnie z nową regułą wydatkową, w najbliższych latach będzie coraz mniej środków na działalność PISM.

Trzeba zadać sobie pytanie: Po co to robimy? Tego nie wiem – naprawdę. Dlaczego w taki sposób? Mam pytanie o stanowisko MSZ w tej sprawie. Ja wiem, że to jest projekt poselski, ale ministerstwo powinno zastanowić się nad tym, czy to znowu nie będzie tak, że to premier lub KPRM będzie decydowało o polityce zagranicznej. Przecież to premier będzie decydował o powstaniu określonego ośrodka. Oczywiście ministerstwo da pozytywną opinię. Nasuwa się jednak pytanie: Czy ta opinia będzie wiążąca? Czy minister nie zejdzie na drugi plan? Moim zdaniem to on w głównej mierze powinien być odpowiedzialny za politykę zagraniczną. Podobnie będzie z ambasadorem. Wyobraźmy sobie, że powstanie ośrodek zamiejscowy, będzie miał jakiś program działania itd. Czy ambasador w kraju, w którym powstanie taki ośrodek, będzie informowany o jego zamierzeniach i planach działania? Będzie miał na to wpływ? Może uzyska informację, ale w ustawie tego nie ma. Zatem może być to dobra wola albo nie. Chciałbym uzyskać odpowiedź na tę kwestię.

Może się okazać, że powstanie równorzędna dyplomacja, niezależna od ministerstwa. Dyrektor PISM otrzyma potężny instrument do ręki. Będzie miał pan ośrodki, które właściwie będą niezależne od pana. Pan jako dyrektor i wyznaczony dyrektor będziecie tworzyli nowe placówki.

Nawet nie można zapytać, dlaczego odbywa się to w tej chwili. Za chwilę mamy wybory. Dałbym czas, żeby ten projekt ustawy na spokojnie przedstawić w nowej kadencji jako jeden z priorytetów. Nie spieszmy się, bo jest zbyt dużo wątpliwości, które należy wyjaśnić. Inaczej pozostanie wrażenie, że państwo robią to tylko po to, żeby jak najszybciej obsadzić swoich ludzi. W celu uniknięcia tego apeluję, żeby przesunąć ten projekt na następną kadencję. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Karski.

Poseł do Parlamentu Europejskiego Karol Karski:

Nie dziwi mnie, że w projekcie ustawy o zmianie ustawy nie ma sformułowanych propozycji umiejscowienia biur PISM. Trudno, żeby posłowie narzucali to instytutowi. Natomiast chciałbym zapytać dyrekcję instytutu, czy widzi potrzebę nowelizacji i utworzenia zamiejscowych biur. Jeśli tak, to których w pierwszej kolejności? Byłoby ciekawe usłyszeć, jak nowelizacja ustawy może być przez państwo wykorzystana. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Mularczyk.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Mam pytanie do pana ministra. Jakie obszary na świecie lub w Europie są zasadne dla rozwoju działalności eksperckiej? Jaka potencjalnie byłaby przewidywana obsada? Czy byłyby to siedziby przy ambasadach, czy w odrębnych budynkach? Prosimy o wyjaśnienie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Adam Szłapka.

Poseł Adam Szłapka (PO-KO):

Bardzo dziękuję. Mamy kilka państwowych instytutów naukowo-badawczych, które zajmują się sprawami międzynarodowymi. W zasadzie PISM będzie jedynym, który będzie posiadał możliwość prowadzenia placówek zamiejscowych. Czy bierzecie pod uwagę współpracę z innymi instytutami – np. z OSW? Czy z infrastruktury PISM będą mogły korzystać inne instytucje publiczne i będzie to wówczas wspólne biuro?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Jeżeli państwo pozwolicie, dodam tylko dwa zdania wzmocnienia głosu pana posła Krząkały.

Wydaje się, że jest zgoda co do zasady, aby wzmacniać strukturę, a PISM mógł otwierać placówki zagraniczne. Natomiast naszą poważną wątpliwość budzi takie sformułowanie zapisów ustawy, które de facto uniezależniają PISM od Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Nie byłoby to takim problemem, gdybyśmy mówili tylko o działalności na poziomie krajowym. W momencie, gdy PISM będzie otwierał placówki za granicą, moim zdaniem musi być ścisła i pełna koordynacja przez MSZ aktywności zagranicznych takich placówek, bo inaczej grozi nam wielogłos dyplomatyczny, co jest sprzeczne z dobrze pojętą służbą zagraniczną.

Moje pytanie chciałbym skierować zarówno do posła wnioskodawcy, jak i do pana ministra Wawrzyka. Jaka jest opinia ministerstwa odnośnie do umocowania PISM, czyli rozwiązania zarysowanego przez wnioskodawców w ustawie nowelizującej?

Bardzo proszę, pan poseł Pyzik.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Dziękuję panom posłom za zadane pytania. Postaram się na nie kolejno odpowiedzieć zanim oddam głos panu dyrektorowi i panu ministrowi.

Pan poseł pytał o dobre wzorce. Dobre wzorce są, ale my także mamy wzorce, które wprowadzamy. W odpowiedzi na pozostałe pytania przypomnę, że podstawowym celem funkcjonowania zagranicznych oddziałów PISM byłaby realizacja zadań określonych w art. 2 ustawy o tym instytucie, w tym: upowszechnianie wiedzy o polskiej perspektywie stosunków międzynarodowych w środowisku eksperckim i dyplomatycznym m.in. poprzez udział polskich mówców w konferencjach, seminariach eksperckich i naukowych; gromadzenie informacji istotnych z punktu widzenia kształtowania polskiej polityki zagranicznej i prowadzania badań i analiz wspierających prowadzenie tej polityki oraz utrzymywanie kontaktów z miejscowymi środowiskami eksperckimi, naukowymi i opiniotwórczymi. Zatem w kontaktach międzynarodowych przechodzimy z poziomu dyplomatycznego na poziom ekspercki. To jest jedna kwestia.

Po drugie, w naszym kraju przypadek instytutu to nie jedyny przypadek instytucji eksperckiej, która działa w przestrzeni międzynarodowej poprzez swoje ośrodki. Taką instytucją jest Polska Akademia Nauk, która ma bardzo wiele swoich przedstawicielstw. Mowa jest nawet o tym, że także Instytut Pamięci Narodowej w pewnych przestrzeniach także powinien budować swoje oddziały.

Podnoszono wątpliwości dotyczące monitorowania i kontrolowania, czy też ogólnie, funkcji i roli MSZ w stosunku do instytutu. Jest to określone, po pierwsze, w ustawie, a po drugie, w zaproponowanych przepisach. To nie jest tak, że MSZ nie ma nic do powiedzenia. Te kwestie uregulowane są z rekomendacji ministra zajmującego się sprawami zagranicznymi. Co więcej, kwestia podejmowania przez prezesa Rady Ministrów decyzji

o otwarciu oddziałów jest stwierdzeniem, po pierwsze, wagi oddziałów i polityki instytutu idącej w kierunku eksperckim, a po drugie, i przede wszystkim, pokazuje rangę tego przedsięwzięcia. Chciałbym przypomnieć, że za całość polityki rządu odpowiada prezes Rady Ministrów, więc jest to najwyższy czynnik, który może zatwierdzać lub uchylać decyzje o zamknięciu lub otwarciu oddziału.

Poruszono kwestie finansowe. Chciałbym, aby dyrektor PISM zabrał głos na ten temat. Dodam, że kwestie finansowe zależne są od kraju, w którym powstanie oddział. Mówimy o Unii Europejskiej, ale w interesie państwa polskiego i polskiej polityki zagranicznej, zwłaszcza w kwestiach analityczno-eksperckich, bardzo ważne jest, żeby w takich krajach jak Stany Zjednoczone i Kanada mogły powstać takie oddziały. Ponadto jest to również kwestia działań w przestrzeni prawa unijnego, ponieważ jest to powstawanie oddziału na terytorium jednego z państw. Musimy liczyć się z prawodawstwem kraju, w którym chcemy otworzyć oddział. Z drugiej strony, formy prawne funkcjonowania tego typu instytucji w innych krajach myślę, że mogą pozwolić na daleko idące rozwiązania, zwłaszcza w kwestiach finansowych. Bardzo bym prosił dyrektora PISM o rozwinięcie tej kwestii.

Padło pytanie: ile i gdzie. Myślę, że jest to kwestia planowania i polityki. Proszę pana dyrektora, aby także rozwinął ten temat.

Jeśli chodzi o finansowanie, reguła finansowa nie obowiązuje instytutu. Jest to zapisane w budżecie. Myślę, że oczywistą oczywistością jest to, że przynajmniej na stracie dwie placówki powinny funkcjonować w oparciu o budżet PISM. Natomiast nie ukrywam, że chciałbym porozmawiać (może nawet dzisiaj) na temat przyszłości otwierania placówek w innych krajach, czyli możliwości i z czego te możliwości wynikają. Na ten moment dziękuję. Panie przewodniczący, prosiłbym o oddanie głosu panu dyrektorowi.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Zachowując zasadę precedencji zapytam, czy pan minister Wawrzyk chciałby zabrać głos.

Podsekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Krótko w kilku kwestiach. Panie przewodniczący, szanowni państwo, pozwólcie, że przeczytam w pełni art. 2 ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych: „Do zadań Instytutu należy: 1) prowadzenie badań naukowych w zakresie spraw międzynarodowych; 2) przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu spraw międzynarodowych; 3) doskonalenie zawodowe kadr wykonujących zadania w zakresie stosunków międzynarodowych i polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej; 4) upowszechnianie w społeczeństwie polskim wiedzy z dziedziny współczesnych stosunków międzynarodowych; 5) utrzymywanie kontaktów z ośrodkami szkoleniowymi, naukowymi i politycznymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą; 6) gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej, a także prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej; 7) działalność wydawnicza.”.

Szczerze mówiąc w powyższym nie odnajduję jakiegoś pola do prowadzenia jakiejkolwiek polityki zagranicznej przez PISM. Jak widać rolą instytutu nie jest prowadzenie polityki zagranicznej, czy – jak sugerowano – że tworzy się jakiś inny ośrodek prowadzenia tej polityki. Raczej jest wprost przeciwnie. Względem MSZ jest to wybitnie ekspercka i usługodawcza rola. Nie wiem skąd inne sugestie.

Jeżeli chodzi o finanse, to zwracam uwagę, że w tym roku budżet PISM jest wyższy od ubiegłorocznego, więc nie widzę pola do jego zmniejszania, tak jak to powiedziano. Po drugie, kształt przyszłorocznego budżetu zależy od Sejmu, a właściwie od Ministerstwa Finansów i od Sejmu. Zatem w tej chwili trudno przesądzać o jego wysokości i ewentualnej różnicy w stosunku do tegorocznego. Siłą rzeczy uruchomienie ośrodków zamiejscowych (zagranicznych) będzie musiało być uwzględnione w budżecie.

Nie możemy powiedzieć, że w 2020 r. utworzymy 10 ośrodków, a później nie będziemy tworzyli. Po pierwsze, jest to uwarunkowane bieżącymi potrzebami i rozwojem sytuacji międzynarodowej, tak jak wspomniał poseł sprawozdawca, więc to będzie warunkowało ewentualne tworzenie ośrodków. Trudno w tej chwili ocenić, czy docelowo będą to dwa, pięć lub więcej ośrodków. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję, panie ministrze. Żałuję, że ministerstwo tak ochoczo pozwala sobie odebrać dość istotną kompetencję, którą jest zarządzanie przestrzenią ekspertyz i badań związanych ze sprawami zagranicznymi.

Dedykuję panu ministrowi art. 7c z projektu ustawy, który mówi o tym, że instytut może tworzyć, za zgodą prezesa Rady Ministrów, podmioty zależne w formie prawnej i organizacyjnej zależnej od miejsca ich utworzenia, w tym w formie spółki kapitałowej. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje dyrektor PISM itd. Z kolei w ust. 3 jest napisane, że wniosek o wyrażenie zgody określa: termin utworzenia podmiotu zależnego, informacje o zamierzonej formie prawnej, organizacyjnej, a w pkt 3 – proponowaną nazwę, siedzibę, majątek i uwaga – cele, zasady, formy i zakres działania podmiotu zależnego oraz w pkt 4 – proponowany obszar działania podmiotu zależnego.

Panie ministrze, uważam, że albo mamy do czynienia z wewnętrzną sprzecznością noweli z art. 2 ustawy o PISM albo jest to kwestia, która wymaga bardziej precyzyjnego wyjaśnienia i głębszej analizy. Dziękuję bardzo.

Podsekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Mogę?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Ad vocem. Zwracam uwagę, że po pierwsze, to jest jednostka zależna. W związku z tym nie może prowadzić innych działań niż te, które wynikają z ustawy o PISM. Po drugie, zwracam uwagę na pełne sformułowanie przepisów. Mówię o art. 7b i art. 7c, w których jest mowa, że w obu przypadkach instytut może tworzyć, za zgodą prezesa Rady Ministrów, po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych… Zatem najpierw minister musi wypowiedzieć się pozytywnie na dany temat, tak aby premier mógł podjąć decyzje o utworzeniu. Inaczej mówiąc, jeżeli minister wypowie się negatywnie, to siłą rzeczy podmiot zależny lub jednostka organizacyjna nie będzie mogła powstać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Panie ministrze, uważam, że szanse na to, żeby minister negatywnie zaopiniował wniosek popierany przez prezesa RM nie są zbyt wielkie. Tak to mamy zapisane.

Pan dyrektor Sławomir Dębski. Bardzo proszę.

Dyrektor PISM Sławomir Dębski:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowne panie, szanowni panowie posłowie, Wysoka Komisjo, wydaje mi się, że kilka rzeczy wymaga doprecyzowania. Bardzo dziękuję za zrozumienie szczególnej potrzeby instytutu, co dostrzegam.

Po pierwsze, warto zwrócić uwagę na to, że w architekturze prawnej administracji państwowej i relacji między premierem i ministrem spraw zagranicznych przepisy nowelizacji nie wychodzą poza obowiązujący system. Zwracam uwagę na to, że MSZ przeprowadza konkurs na stanowisko dyrektora instytutu, a następnie przedstawia kandydatury prezesowi RM, który powołuje dyrektora. Podobnie jest ze strukturą organizacyjną instytutu. Minister spraw zagranicznych przedstawia premierowi statut instytutu do zatwierdzenia. W przypadku tworzenia wewnętrznych oddziałów, którymi będą jednostki zamiejscowe, procedura jest dokładnie taka sama jak w ustawie obowiązującej od 1996 r.

Po drugie, myślę, że warto zwrócić uwagę na to, że Sejm RP, przyjmując ustawę w 1996 r., od razu dostrzegł możliwość, konieczność i potrzebę wyposażenia instytutu w instrument polegający na tworzeniu oddziałów zamiejscowych. Było to w 1996 r., a więc jeszcze przed wejściem do UE, tj. w zupełnie odrębnym kontekście prawnym, w którym wówczas funkcjonowaliśmy.

Jestem związany z instytutem przez kolejnych 15 lat. Próba utworzenia oddziału zamiejscowego w Brukseli była podejmowana w latach 2008–2010 i ugrzęzła. Nie jest to zatem nowy pomysł. Próbujemy wyposażyć państwo polskie w coś, co dawno było

przewidziane, a co umożliwi wchodzenie w interakcję z innymi instytucjami eksperckimi. Proszę państwa, nie łudźmy się, debata publiczna o sprawach międzynarodowych, a także o interesie państwa polskiego, nie toczy się jedynie w obszarach ambasad, ale także w środowiskach eksperckich, które wpływają na opinie prasy, opinie decydentów oraz uczestniczą w procesie kształtowania poglądu zarówno na Polskę, jak i polskie interesy. Chodzi po prostu o to, aby Polska nie była bezbronna w tym obszarze i mogła podejmować rękawicę. Ta potrzeba nie pojawia się od dzisiaj. Zrozumienie tego stopniowo narastało.

Decyzja o utworzeniu dwóch oddziałów zamiejscowych w Brukseli i w Waszyngtonie została przez Wysoka Izbę już podjęta. W ustawie budżetowej budżet PISM został zwiększony w związku z potrzebami utworzenia tych oddziałów. Zostaliśmy przez Sejm zobowiązani do utworzenia oddziałów. W momencie wykonywania decyzji Sejmu dostrzegliśmy anachronizm przepisów z 1996 r., które nie odpowiadają aktualnemu stanowi prawnemu. W związku z tym jesteśmy wdzięczni za zajęcie się tą sprawą. Zwracaliśmy uwagę, że na podstawie obowiązującego instrumentarium prawnego nie jesteśmy w stanie wykonać decyzji Sejmu. Prosiliśmy się o zajęcie się sprawą i rozwiązanie problemu.

W ustawie budżetowej przewidziane są środki finansowe. Co do przyszłości, to wszystko jest w rękach ministra finansów i Sejmu oraz MSZ i premiera. Jeżeli z punktu widzenia prowadzenia polityki zagranicznej MSZ lub premier uznają, że jest potrzeba rozszerzania działalności instytutu lub wzmacniania działalności w jakimś obszarze, to będą podejmowane odpowiednie decyzje.

Jak rozumiem intencje wnioskodawców, przepis jest na tyle ogólny, żeby za każdym razem nie nowelizować ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych np. w związku z konkretną potrzebą wsparcia polityki zagranicznej. To jest bardzo ważna rzecz, na którą pan minister zwrócił uwagę. Instytut nie prowadzi polityki zagranicznej. Jest to absolutnie konstytucyjna kompetencja rządu. Instytut został powołany do okazywania władzy wykonawczej eksperckiego wsparcia w prowadzeniu polityki zagranicznej.

Funkcja dwóch ośrodków zagranicznych instytutu ma być dwojaka. Po pierwsze, szybsze reagowanie polskich ekspertów na przebieg debaty eksperckiej w środowiskach zagranicznych. Po drugie, nasycenie polską kompetencją ekspercką debaty w Brukseli i Waszyngtonie. Chodzi o to, żeby polski głos też miał prawo i mógł wybrzmieć, a polskie argumenty i polski punkt widzenia był dostrzegany.

Dwa przykłady z ostatnich kilkunastu miesięcy, które myślę, że były jednym z głównych czynników, które sprawiły, iż podjęto decyzję o zwiększeniu budżetu PISM na 2019 r. Pierwsza to kwestia Nord Stream2 – gazociągu północnego, która była bardzo silnie debatowana w debacie eksperckiej zarówno w Brukseli, jak i w Waszyngtonie. Proszę państwa, niemieckie instytucje eksperckie różnego rodzaju są bardzo obecne zarówno w Brukseli, jak i w Waszyngtonie. To są instytucje często powiązane z partiami politycznymi. Jak wiadomo system niemiecki funkcjonuje w specyficzny sposób. Podobnie jeśli chodzi o system stypendiów fundowanych w różnych instytucjach amerykańskich. Głosy i argumentacja strony niemieckiej uzyskiwały dodatkowe wsparcie ze strony ośrodków eksperckich, analitycznych. Brakowało polskiego głosu w tych gremiach. Staraliśmy się reagować z doskoku, ale potrzebujemy silniejszego instrumentu.

Druga rzecz to stała obecność wojsk amerykańskich w Polsce. To kolejny element, który był silnie obecny w debacie amerykańskiej. Próbowaliśmy coś z tym zrobić. Moim zdaniem skutecznie, ale na dłuższą metę takie prowizorki nie mają przyszłości.

Pragnę także zwrócić uwagę na to, że minister spraw zagranicznych będzie miał pełną kontrolę nad działalnością ośrodków zewnętrznych. Po pierwsze, to nie będą niezależne satelity. Ośrodki mają być zintegrowane z Biurem Analiz PISM, którego roczny plan działania będzie akceptował minister spraw zagranicznych, a wcześniej będzie opiniowany przez radę instytutu powoływaną przez ministra. Obecnie członkami rady są także wiceministrowie spraw zagranicznych oraz sekretarz stanu z Kancelarii Prezydenta. Powiedziałbym, że minister spraw zagranicznych dysponuje instrumentami, które dają świadomość tego czym i jakimi tematami instytut ma zamiar się zajmować oraz pozwalają ustalać priorytety działalności instytutu.

Było pytanie o dobre praktyki. Oczywiście w polskim systemie prawnym trudno o takie dobre praktyki. Wprawdzie mamy biura handlowe, które zaczynają funkcjonować, ale z punktu widzenia instytucji eksperckiej nie mamy tego rodzaju doświadczeń.

Padło także pytanie o inne ośrodki eksperckie. Naszym celem jest upowszechnianie polskiej kompetencji eksperckiej, która urodzi się także poza PISM. Nie chodzi o to, żeby tylko eksperci PISM byli wykorzystywani. Będziemy czerpać z jak najlepszych kompetencji osób, ekspertów i instytucji, którzy kształtują ekspertyzy, w tym także z Ośrodka Studiów Wschodnich. Przecież chodzi nam o to, żeby polski głos i argumentacja były jak najsilniejsze i skuteczne. Będziemy korzystać ze wszystkich możliwości i polskich zasobów, aby wzmacniać polski głos. Jeżeli pojawią się dodatkowe pytania w tym zakresie, jestem oczywiście gotowy do udzielenia odpowiedzi.

Padło pytanie o kwestie finansowe spółek zależnych. Jest to związane z wymogiem prawa amerykańskiego, ale może pan dyrektor Foks szerzej wyjaśni, o co chodzi.

Zastępca dyrektora Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych Jacek Foks:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, skąd bierze się kwestia odniesienia do regulacji dotyczących podmiotów zależnych? Bierze się z faktu, iż instytut planuje otworzyć biura zagraniczne nie tylko na terenie UE (czytaj w Brukseli), ponieważ z tym nie ma większego problemu ze względu na nasze członkostwo i cztery tzw. wolności unijne. W zasadzie funkcjonowanie w Brukseli od strony prawno-finansowo-pracowniczej niewiele różni się od funkcjonowania na terytorium Polski.

Problemem jest kwestia Stanów Zjednoczonych, czyli Waszyngtonu, a mianowicie, żeby tam funkcjonować i uzyskać status podatkowy, móc zatrudniać pracowników i ogólnie, mieć legalny pobyt na terenie USA, istnieje konieczność zarejestrowania podmiotu prawa amerykańskiego. Nie da się tego zrobić w formie filii państwowej osoby prawnej jaką jest PISM, tylko musi być zarejestrowany odrębny podmiot. Dodatkową komplikacją jest to, że w Stanach Zjednoczonych kwestia zakładania, czy też tworzenia tego rodzaju podmiotów regulowana jest nie na poziomie federalnym, tylko na poziomie stanowym, czyli w przypadku Waszyngtonu są to regulacje District of Columbia. I tutaj napotykamy na kolejne przeszkody, a mianowicie takie, że District of Columbia wprowadził restrykcje wobec podmiotów zagranicznych na tworzenie think-tanków w formach, w których działają amerykańskie think-tanki. Kilka lat temu odbyła się dość duża dyskusja na ten temat. Po prostu niektórym myliła się działalność lobbingowa z działalnością ekspercką. Stąd jedyną możliwością na terenie Waszyngtonu w Stanach Zjednoczonych tworzenia podmiotu przez podmiot zagraniczny, kontrolowany przez rząd, a w rozumieniu amerykańskich przepisów taki jest status PISM, są dwie dopuszczalne formuły. Jedna to *charity*, a więc forma całkiem obca prawu polskiemu, a druga to spółka kapitałowa LLC, czyli taki nasz odpowiednik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zatem musimy zmierzyć się z tym wymogiem. Nie jest to kwestia wymysłu lub kaprysu ze strony polskiej. Jest to kwestia dostosowania się do prawa amerykańskiego. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Pan poseł Marek Krząkała. Bardzo proszę.

Poseł Marek Krząkała (PO-KO):

Bardzo dziękuję. Pozwolę sobie jeszcze raz zabrać głos. Panie dyrektorze, powołał się pan na przykład niemiecki. Oczywiście, że niemiecki minister spraw zagranicznych ma swoich przedstawicieli w różnych gremiach, radach, instytucjach itd. Chciałbym jednak zauważyć, że tam wystarczy weto przedstawiciela, aby ten jeden głos (na kilkanaście w radzie) decydował o tym, że pewne kwestie są wstrzymywane, jeżeli powstają wątpliwości. To pierwsza rzecz.

W takim razie proszę odpowiedzieć tylko na pytania, które wynikają z opinii Biura Analiz Sejmowych. Po pierwsze, w kolejnych latach będzie obowiązywać reguła wydatkowa ograniczająca możliwości zwiększania wydatków budżetu państwa, w tym na MSZ i PISM. Jest to napisane w opinii BAS. Jeżeli dyrektor instytutu wystąpi z wnioskiem w ciągu dwóch miesięcy trzeba będzie znaleźć środki finansowe. Jak to zrobić?

Po drugie, czy są analizy, z których by wynikało (druga opinia BAS), że brak oddziałów zagranicznych utrudni realizację zadań, o których była mowa wcześniej?

Panie dyrektorze, mówił pan o spółkach kapitałowych, podając przykład amerykański. W opinii BAS czytamy, że powstanie instytutu w formie spółki na podstawie praw państw trzecich wiąże się z trudnymi do przewidzenia konsekwencjami prawnymi. Myślę, że decydując sią na taki krok, państwo mają analizy, które pozwolą na uniknięcie błędu. Nie dowiedzieliśmy się, czy są takie, również w tej materii. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Killion Munyama.

Poseł Killion Munyama (PO-KO):

Mam dodatkowe pytania, szczególnie do pana dyrektora, które dotyczą przeszkód związanych z tworzeniem oddziału w Stanach Zjednoczonych – w stanie District of Columbia. To nie jest argument, który powinien przemawiać za tym, aby w ustawie zostawiać szeroką przestrzeń do tworzenia nieokreślonej liczby oddziałów. Mówiliśmy o dwóch oddziałach, tj. w Brukseli i w Stanach Zjednoczonych. Tymczasem w ustawie dajemy szerszą przestrzeń do otwierania innych oddziałów.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Więcej zgłoszeń nie widzę. Pan dyrektor Dębski. Bardzo proszę.

Dyrektor PISM Sławomir Dębski:

Bardzo dziękuję za pytania. Myślę, że odnośnie do reguły wydatkowej warto mieć pewną świadomość tego, że podobny problem mógł zaistnieć przy okazji tworzenia budżetu 2019 r. Decyzja Sejmu o utworzeniu dwóch nowych biur spowodowała zwiększenie budżetu instytutu ze względu na nowe zadania i nowe oczekiwania aktywności zagranicznych od instytutu. Jak widzimy decyzja w tym zakresie podejmowana jest kolegialnie przez co najmniej trzy organy państwa, tj. przez ministra spraw zagranicznych, prezesa Rady Ministrów i Sejm, który musi się zgodzić na utworzenie każdego z biur, zapewniając odpowiedni poziom finansowania. Tłumaczyłem, że przepis ogólny wynika z tego, aby za każdym razem, gdy istnieje potrzeba utworzenia jakiegoś biura, nie przychodzić do Sejmu i prosić o nowelizację ustawy. Natomiast Sejm ma możliwość powstrzymania rządu przed nadmiernymi ambicjami, ponieważ za każdą decyzją musi iść finansowanie.

Nie jestem w stanie utworzyć 50 biur. Za dysponowanie środkami publicznymi odpowiadam na gruncie ustawy o finansach publicznych, a także na gruncie ustawy o budżecie państwa. Nie mogę dysponować publicznymi środkami finansowymi w sposób wykraczający poza delegację ustawową. Reguła wydatkowa dotyczy zadań, które w aktualnym stanie prawnym zostały nałożone na instytut. Jeżeli organy państwa podejmą decyzję o zwiększeniu działalności i aktywności instytutu, to w ślad za tym podejmują decyzje o zwiększeniu budżetu PISM.

Jeżeli chodzi o przykłady instytucji z innych państw, które funkcjonują w Brukseli, to poza instytucjami partyjnymi jest Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP), który jest instytucją działającą pod urzędem kanclerskim, posiadającą swoje przedstawicielstwo w Brukseli. Kolejny to hiszpański Królewski Instytut Elcano, który ma przedstawicielstwo w Brukseli. Z Francji jest to Francuski Instytut Spraw Międzynarodowych, który także ma przedstawicielstwo w Brukseli. Powyższe instytucje funkcjonują, wspierając europejską politykę zagraniczną w interesie swoich państw. My nie tworzymy nowej sytuacji, nie mówiąc już o instytucjach pośrednio finansowanych przez rządy innych państw, tak jak np. Instytut Brugge.

Ponownie muszę odwołać się do własnego, piętnastoletniego doświadczenia pracy analitycznej w PISM, w którym m.in. przez pięć lat kierowałem Biurem Analiz. Wiem jak ta praca wygląda. Wiem jak kluczowe znaczenie ma szybka reakcja na pomysły i argumenty, które podnoszone są w debacie. Co z tego, że za dwa miesiące przedstawimy analizę lub ekspertyzę, która odpowie na pewien sposób myślenia ukształtowany w Brukseli albo w Waszyngtonie? Owszem, będzie miało to swoją wagę, ale kłopot w tym, że tracimy możliwość szybkiego wpływania na kierunek myślenia już na początkowym etapie. Dlatego chodzi o to, żeby ekspert-analityk PISM, który będzie siedział

na miejscu i na spotkaniu, koktajlu lub na konferencji usłyszy groźny z punktu widzenia interesów państwa argument, przekaże tę informację do Warszawy w celu wypracowania odpowiedniej argumentacji, zbijającej tego rodzaju tezę lub w celu odpowiedniego ukształtowania własnego sposobu myślenia. To absolutnie nie jest konkurencja z kanałami dyplomatycznymi.

Nie mamy dostępu do informacji niejawnych. Operujemy na materiale, którym zajmują się eksperci – nasi partnerzy i odpowiednicy. Dlatego organizujemy z nimi konferencje i dlatego mamy partnerstwa z SWP, DGAP, IFRI, Chatham House i innymi, po to, aby jak najwięcej i jak najszybciej się dowiadywać.

Bruksela i Waszyngton są szczególnymi miejscami, w których wykuwają się poglądy na świat, na region, jak również poglądy na sposób realizacji polskich interesów. Dzięki nowemu instrumentowi bylibyśmy w stanie skutecznie reagować na różne akcje. Panie dyrektorze, proszę kontynuować.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Ze względu na rygor czasowy bardzo bym prosił o limitowanie wypowiedzi.

Zastępca dyrektora PISM Jacek Foks:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Pan poseł pytał o analizy. W odniesieniu do Waszyngtonu konsultowaliśmy te kwestie z dużą, międzynarodową firmą prawniczą, która ma biura w Waszyngtonie i Warszawie. Ze względu na specjalistów prawa lokalnego konsultacje przeprowadzaliśmy z biurem w Waszyngtonie. Po przedstawieniu przez nas naszego statusu prawnego, wszelkich ustaw, statutów i kwestii finansowych, specjaliści dokonali analizy pod kątem potraktowania PISM na gruncie prawa D.C. i przedstawili nam dopuszczalne formy, z których ewentualnie możemy skorzystać przy tworzeniu oddziału. Plan tworzenia oddziału w Waszyngtonie poprzedzony jest konsultacją z dużą, międzynarodową firmą. Podejrzewam, że firma jest w pierwszej dziesiątce. No, być może w pierwszej dwudziestce na świecie.

Jeżeli chodzi o tworzenie oddziałów w formie spółek, chciałbym powiedzieć, że nie jest to precedens na gruncie prawa polskiego. Dwa lub trzy lata temu wprowadzono analogiczny przepis, który obowiązuje w ustawie o Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu – dosłownie i prawie co do przecinka taki sam. PAIH może wykorzystywać tego rodzaju formę prawną. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś chce zabrać głos w debacie? Nie widzę zgłoszeń. Zamykam debatę. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 3689. Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego.

Wnioskuję o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu przez Komisję. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 3689 w Komisji. Otwieram dyskusję. Czy przedstawiciel wnioskodawców chce zabrać głos?

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Nasza propozycja jest taka, aby uchylić art. 7 i po art. 7 dodać art. 7a, 7b i 7c w brzmieniu jak w druku. Może na ten moment to tyle. Potem będziemy jechali punktami.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Czy przedstawiciel rządu chciałby zabrać głos? Pan dyrektor? Czy ktoś z członków Komisji chciałby zabrać głos? Dziękuję. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Bardzo proszę.

Legislator Sławomir Osuch:

Tak, panie przewodniczący. Mamy nieco uwag, z których kilka ma charakter legislacyjny, a pozostałe mają charakter redakcyjny. Uwagi są zbieżne z uwagami Biura Analiz Sejmowych. Przy omawianiu poszczególnych przepisów będziemy chcieli zasygnalizować istotne kwestie dla przyszłości tej ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie ma uwag.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 1. Czy są uwagi do zmiany 1? W zmianie pierwszej jest mowa o uchyleniu art. 7. Nie ma uwag.

Czy są uwagi do zmiany 2? Nowy art. 7a. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Jakub Bennewicz:

Dziękuję. Wszystkie poprawki proponowane przez Biuro Legislacyjne dotyczą zmiany 2 i poszczególnych artykułów zmienianych w tej zmianie, więc może korzystając z głosu przedstawię je wszystkie.

Na wstępie poprosiłbym Komisję o upoważnienie dla Biura Legislacyjnego na dokonanie oczywistych korekt redakcyjno-legislacyjnych.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Bardzo proszę.

Legislator Jakub Bennewicz:

Dziękuję bardzo. Jak powiedziałem, poprawki proponowane przez Biuro Legislacyjne dotyczą zmiany 2 i są następujące. W dodawanym art. 7a proponujemy nadać nowe brzmienie pkt 1 i 2: „1) oddziałów zamiejscowych będących wyodrębnionymi jednostkami organizacyjnymi lub komórkami organizacyjnymi Instytutu, w tym mających siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „oddziałami zamiejscowymi"; 2) podmiotów zależnych będących jednostkami organizacyjnymi mającymi siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „podmiotami zależnymi"." Ta poprawka ma charakter czysto legislacyjny.

Następnie w dodawanym art. 7b w ust. 2 proponujemy wyrazy „na dwa" zastąpić liczebnikiem „2" w celu zachowania spójności w całej ustawie.

W dodawanym art. 7c proponujemy następujące zmiany: zmiana, o której już wspominałem, czyli w ust. 2 zamiana wyrazów „na dwa" liczebnikiem „2", w ust. 3 w pkt 2 wyraz „zamierzone" zastąpić wyrazem „zamierzonej" (literówka), w ust. 3 w pkt 5 wyrazy „oddziału zamiejscowego" zastąpić wyrazami „podmiotu zależnego" (konsekwentne posługiwanie się skrótem wcześniej wprowadzonym) oraz w ust. 6 wyrazy „art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych" zastąpić wyrazami „art. 11 ust. 8 tej ustawy".

Dodatkowo chcielibyśmy zwrócić uwagę na kwestie, które nie zostały ujęte w wykazie poprawek, ale które byśmy poprawili, korzystając z upoważnienia, o które poprosiliśmy. Otóż, w dodawanym art. 7b w ust. 2 oraz w art. 7c ust. 2 występuje ta sama literówka: w zwrocie „nie później niż na dwa miesiące przez zamierzonym terminem". Powinno być „przed".

Wymieniłem wszystkie kwestie legislacyjne proponowane przez Biuro. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł wnioskodawca.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Proponuję, aby kontynuować rozpatrywanie projektu zgodnie z propozycją pana przewodniczącego, a propozycje Biura Legislacyjnego będziemy rozpatrywali przy konkretnych puntach. Wnioskodawcy będą chcieli wycofać dwa punkty z projektu ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. W takim razie kolejno będziemy rozpatrywali zapisy w zmianie drugiej.

Art. 7a – „Zadania, o których mowa w art. 2, mogą być realizowane przy pomocy: 1) wyodrębnionych jednostek organizacyjnych lub komórek organizacyjnych Instytutu, w tym mających siedzibę poza terytorium rzeczypospolitej Polskiej (oddział zamiejscowy); 2 jednostek organizacyjnych mających siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podmiot zależny).".

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Panie przewodniczący, mam prośbę. Proszę nie czytać, tylko przyjmujmy kolejne punkty. Wszyscy mają tekst ustawy przed sobą.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dobrze, tylko tak rozumiałem prośbę posła wnioskodawcy. Chciałem być precyzyjny, żeby móc wnosić konkretne poprawki.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Nie ma potrzeby odczytywania.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

W tym wypadku pan przewodniczący ma rację, gdyż jest to kwestia dotycząca poprawek legislacyjnych. Jak rozumiem pan przewodniczący przedłożył formę proponowaną przez Biuro Legislacyjne i Komisja zadecyduje.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Panie sekretarzu, rozumiem, że w takim razie uwagi po kolei, bo zmiana 2 jest bardzo rozległa? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Panie przewodniczący, praktyka jest taka, że gdy dana zmiana jest bardziej rozległa, czyli dotyczy dodawania kilku artykułów (niekiedy kilkunastu), to w ramach danego punktu Komisja proceduje artykuł po artykule. Jeżeli można, sugerujemy takie rozwiązanie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Zatem pytam: Kto jest za przyjęciem art. 7a w brzmieniu odczytanym przeze mnie, proszę o podniesienie ręki?

Legislator Jakub Bennewicz:

Chciałbym zwrócić uwagę, że jedna z poprawek Biura Legislacyjnego dotyczyła art. 7a i polegała na nadaniu nowego brzmienia pkt 1 i 2. Proponujemy brzmienie wskazane przez Biuro Legislacyjne.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Tak. Zaproponowano nowe brzmienie. W związku z tym chciałbym zapytać, kto jest za przyjęciem art. 7a w brzmieniu zaproponowanym przez Biuro Legislacyjne?

Legislator Sławomir Osuch:

Panie przewodniczący, poprawki wymagają przejęcia przez któregoś z państwa posłów. Biuro Legislacyjne nie ma mocy sprawczej do samodzielnego występowania z poprawkami. Propozycję Biura musi przejąć poseł.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Taka była moja intencja. Na wniosek Biura Legislacyjnego chciałbym zaproponować Komisji przyjęcie art. 7a pkt 1 i 2 w brzmieniu przedstawionym przez Biuro. Dlatego prosiłbym, aby pan przewodniczący był uprzejmy odczytać nową wersję art. 7a, którą ewentualnie przegłosujemy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję panu posłowi wnioskodawcy. Zatem czytam poprawkę: „w art. 1 w pkt 2 w dodawanym art. 7a pkt 1 i 2 nadać brzmienie: „1) oddziałów zamiejscowych będących wyodrębnionymi jednostkami organizacyjnymi lub komórkami organizacyjnymi Instytutu, w tym mających siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „oddziałami zamiejscowymi"; 2) podmiotów zależnych będących jednostkami organizacyjnymi mającymi siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „podmiotami zależnymi"."

Kto jest za przyjęciem art. 7a w zaproponowanym brzmieniu? (7). Kto jest przeciw? (0). Kto wstrzymał się od głosu? (4). Bardzo dziękuję. Stwierdzam, że Komisja przyjęła art. 7a.

Art. 7b. Macie państwo przed sobą art. 7b, natomiast z tego co widzę jest bardzo rozległy. Czy odczytywać jego treść? Czy tylko skoncentrujemy się na poprawkach? Bardzo proszę, pan poseł wnioskodawca z poprawkami Biura Legislacyjnego.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Dziękuję bardzo. Tak jak państwo słyszeli jest poprawka Biura Legislacyjnego. Moja poprawka jest dalej idąca. Chodzi o to, żeby w art. 7b zlikwidować pkt 2 i 4 ze względu na to, że występuje termin dla dyrektora instytutu na realizację celów związanych z przedmiotem ustawy. Może to sugerować narzucenie tempa i czasu premierowi, a nie to jest istotą tej ustawy. W związku z tym wnoszę o wycofanie w art. 7b pkt 2 i 4. Jeżeli Wysoka Komisja przyjmie to rozwiązanie, poprawka Biura Legislacyjnego nie będzie konieczna, bo nie będzie tego punktu.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Legislator Sławomir Osuch:

Tak, panie przewodniczący. Pan poseł wnioskodawca ma rację, że w tym względzie poprawka dotycząca ust. 2 będzie bezprzedmiotowa. Dodam, że skreślenie ust. 2 i 4 w art. 1 w pkt 2 w zakresie art. 7b także ma charakter poprawki. Panie pośle, tę poprawkę należy przedłożyć na piśmie.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

OK. Dobrze. Czy mam to zrobić w tym momencie?

Legislator Sławomir Osuch:

Teraz pan zgłosił. Wystarczy, że później pan podpisze stosowną poprawkę, która teraz może być przegłosowana przez Komisję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Kto jest za przyjęciem art. 7b z poprawkami? Przepraszam najmocniej, pan minister Piotr Wawrzyk. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MSZ Piotr Wawrzyk:

Przepraszam, mam pytanie do Biura Legislacyjnego odnośnie do ust. 1 w art. 7b, gdzie jest mowa o tym, że „Instytut może tworzyć". Czy w tym miejscu nie powinno być wskazania organu instytutu występującego z wnioskiem? Pytanie jest z punktu widzenia techniki legislacyjnej.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Pan poseł wnioskodawca.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Decydujący może być regulamin funkcjonowania PISM. Wydaje się, że właściwą osobą jest dyrektor instytutu.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Legislator Sławomir Osuch:

Uwaga pana ministra wydaje się być słuszna, gdyż rzeczywiście zasadne byłoby wskazanie organu, który zajmuje się tą kwestią. Z reguły tworzy organ, który jest albo kolegialny, chyba że takim organem kolegialnym jest sam instytut, albo osoba, która ten instytut reprezentuje.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Killion Munyama. Bardzo proszę.

Poseł Killion Munyama (PO-KO):

Panie przewodniczący, zgłaszam wniosek formalny. Ze względu na to, że ten projekt ustawy został zdjęty z dzisiejszego porządku posiedzenia Sejmu, proponuję, żeby powołać podkomisję w celu przeanalizowania tych wszystkich spraw. Wydaje mi się, że dzisiaj nie jesteśmy na tyle przygotowani, aby obradować nad tekstem, który nie jest spójny. Zatem zgłaszam wniosek formalny.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Przepraszam, naprawdę, panowie, z dużym niesmakiem obserwuję…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Panie pośle, proszę nie zabierać głosu bez pozwolenia…

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

…jeżeli można, wniosek przeciwny…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

…udzielę panu głosu…

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

…wniosek przeciwko. Prosiłbym, aby skończyć ten projekt, bo panowie już tak męczycie. Głosujmy punkt za punktem i zakończmy to dzisiaj. Jeżeli chcecie poprawek, to zgłoście w drugim czytaniu i tyle. Półtorej godziny siedzimy nad bardzo prostym projektem ustawy, no panowie…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Panie pośle, każdy może mieć swoją opinię na temat projektu i od tego są komisje, żeby móc je przedstawić i przedyskutować.

Rozumiem, że wniosek pana posła Killiona Munyamy jest o powołanie podkomisji dla rozpatrzenia tego projektu, tak? Jest to wniosek formalny, tak? W związku z tym muszę go przegłosować.

Kto jest za tym, aby powołać podkomisję w celu rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, proszę o podniesienie ręki? (4) Kto jest przeciw? (7) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Wniosek nie przeszedł.

W związku z tym kontynuujemy procedowanie. Kto jest za przyjęciem art. 7b z poprawkami posła wnioskodawcy oraz poprawkami Biura Legislacyjnego? Panowie mówiliście, że coś tam jeszcze zostało. Bardzo proszę.

Legislator Sławomir Osuch:

Panie przewodniczący, to jest jedna z tych kwestii, która raczej nie jest poprawką, tylko zasygnalizowaniem. Dotyczy art. 7b ust. 8 i analogicznie w art. 7c ust. 6. W obu ustępach są wyłączenia, które dotyczą ustawy – Prawo zamówień publicznych. W dniach 21–31 sierpnia Komisja nadzwyczajna do spraw deregulacji będzie pracowała nad nową ustawą o zamówieniach publicznych. Można spodziewać się, że 30 sierpnia będzie uchwalona nowa ustawa – Prawo zamówień publicznych.

Zatem rozwiązania zawarte w art. 7b ust. 8 i w art. 7c ust. 6 będą nieaktualne. Jest to tylko sugestia dla wnioskodawców i osób zainteresowanych omawianą dzisiaj ustawą, aby w okresie *vacatio legis*, w którym będzie nowa ustawa o zamówieniach publicznych, państwo przygotowali stosowną nowelizację tej ustawy, uwzględniającą nowe rozwiązania, które będą przyjęte w uchwalonej ustawie – Prawo zamówień publicznych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że dotyczy to przyszłości funkcjonowania tej ustawy. Czy pan poseł wnioskodawca zechciałby się odnieść do uwagi pana ministra? Była uwaga pana ministra i zapytanie o doprecyzowanie zapisu w art. 7b ust. 1 o organ występujący z wnioskiem.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Zapytałbym o to Biuro Legislacyjne. Czy obecna wersja jest wystarczająca?

Legislator Sławomir Osuch:

Jest to kwestia kompetencji organów. Jest to sprawa bardziej meritum niż legislacji. Jeżeli wnioskodawca tego nie przedstawi, to można zastanowić się nad tym, czy nie powinno być to zamieszczone w stanowisku rządu. Organy podlegające administracji rządowej będą zainteresowane wykonaniem…

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Dobrze. Jaka byłaby sugestia?

Legislator Sławomir Osuch:

W tym momencie, ponieważ nie ma innego dobrego rozwiązania, a z praktyki wszyscy wiemy, że nie tworzy się tego typu rozwiązań na kolanie, bo nie jest to prosta redakcja, jako że i tak drugie czytanie będzie 30 sierpnia, proponujemy do tego czasu poczekać na stanowisko rządu, ewentualnie skonsultować to i przemyśleć, jeżeli chodzi o tych, którzy będą to stosowali, czyli instytut. Dziękuję.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Panie przewodniczący, czy mógłbym zapytać instytut, jak widziałby rozwiązanie tej sytuacji?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Proszę bardzo.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Panie dyrektorze, bardzo proszę, czy jest jakaś sugestia z państwa strony?

Dyrektor PISM Sławomir Dębski:

Jestem za przyjęciem proponowanego rozwiązania. W art. 5 ustawy o PISM jest zdefiniowany organ reprezentujący instytut na zewnątrz. Jest nim dyrektor instytutu. Sprawa jest rozstrzygnięta.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, jeśli można mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Wyszedłem z propozycją, żeby określić organ w ustawie lub w regulaminie, w którym z definicji osobą odpowiedzialną jest dyrektor instytutu. Czy ten zapis rozwiązuje problem? Czy musimy poczekać na decyzję rządową?

Legislator Sławomir Osuch:

Myślę, że trzeba poczekać na stanowisko rządu w tym zakresie, bo mówiąc kolokwialnie, jest to kompetencja, z którą jest zamieszanie – minister właściwy do spraw zagranicznych i prezes Rady Ministrów.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Rozumiem. Proponuję przejąć…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Kto jest za przyjęciem art. 7b z poprawkami zaproponowanymi przez posła wnioskodawcę, proszę o podniesienie ręki? (7) Kto jest przeciw? (3) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Artykuł przeszedł.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 7c. Czy są uwagi do tego artykułu? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Jakub Bennewicz:

Na początku Biuro przedstawiło kilka poprawek do tego artykułu, więc pozwolę sobie już ich nie cytować. Uwagi zawarte są w tekście poprawek w pkt 3 lit. a–d. Błędnie oznaczono ostatnią poprawkę – literą „f”. Łącznie są to cztery poprawki, które dotyczą art. 7c.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję. Czy pan poseł wnioskodawca przejmuje te poprawki?

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Tak. Przejmuję z jedną uwagą, a mianowicie, chcemy zrezygnować z ust. 2 w art. 7c, gdyż odnosi się do terminu, w którym dyrektor instytutu ma złożyć wniosek premierowi, czyli nie później niż na dwa miesiące przed zamierzonym terminem utworzenia podmiotu zależnego. Byłoby to narzucenie panu premierowi terminu, co nie powinno mieć miejsca.

Wnioskuję o wycofanie ust. 2 w art. 7c i przyjęcie wszystkich pozostałych poprawek Biura Legislacyjnego. Jedna z poprawek dotyczy punktu, który chcemy wycofać.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi do sposobu procedowania zaproponowanego przez pana posła wnioskodawcę? Bardzo proszę.

Legislator Jakub Bennewicz:

Jeszcze raz sugestia, którą kolega wcześniej przedstawił, a mianowicie, że poprawka musi być w formie pisemnej podpisana przez pana posła. Dziękuję.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Tak jest.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję.

Kto jest za przyjęciem art. 7c z poprawkami Biura Legislacyjnego oraz poprawkami posła wnioskodawcy, proszę o podniesienie ręki? (7) Kto jest przeciw? (3) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Artykuł przeszedł.

Pozostał art. 2, który mówi o tym, że ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Czy ze strony państwa posłów są uwagi do tego artykułu? Pan poseł Munyama. Bardzo proszę.

Poseł Killion Munyama (PO-KO):

Co stoi na przeszkodzie, żeby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł mógłby powtórzyć pytanie, bo pan poseł wnioskodawca nie usłyszał?

Poseł Killion Munyama (PO-KO):

Czy z uwagi na uwarunkowania budżetowe nie byłoby lepiej, gdyby ustawa weszła w życie 1 stycznia 2020 r.?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Zarówno interes państwa, jak i zasoby finansowe instytutu każą realizować ten projekt jeszcze w tym roku. Tak mi się wydaje. Jeżeli jest inaczej, proszę o poprawkę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Kto jest za przyjęciem art. 2 w proponowanym brzmieniu, proszę o podniesienie ręki? (7) Kto jest przeciw? (3) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Artykuł przeszedł.

Przystępujemy do głosowania nad całością ustawy. Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 3689 wraz z przyjętymi poprawkami, proszę o podniesienie ręki? (7) Kto jest przeciw? (3) Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Proszę o zgłaszanie propozycji. Poproszę pana posła wnioskodawcę o inicjatywę w tej kwestii.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Pan poseł Leśniak.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Pan przewodniczący Leśniak. Bardzo proszę, czy pan poseł się zgadza?

Poseł Józef Leśniak (PiS):

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO-KO):

Czy ktoś jest przeciw powierzeniu posłowi przewodniczącemu Leśniakowi funkcji sprawozdawcy? Nikt. Stwierdzam, że Komisja wybrała sprawozdawcę bez głosu sprzeciwu.

Informuję, że na tym porządek obrad Komisji został wyczerpany. Dziękuję za udział w posiedzeniu. Zamykam posiedzenie Komisji.